

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS DOMBOG

HØJESTERETS DOM
afsagt onsdag den 19. august 2015

Sag 71/2015

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

(advokat Henrik Karl Nielsen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten på Frederiksberg den 26. august 2014 og af Østre Landsrets 6. afdeling den 7. oktober 2014.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Søgaard, Niels Grubbe, Marianne Højgaard Pedersen, Oliver Talevski og Lars Apostoli.

Påstande

Dommen er anket af **Tiltalte** med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse af straffen og nedsættelse af den idømte erstatning.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse, navnlig således at straffen gøres helt eller delvis ubetinget.

Supplerende sagsfremstilling

Tiltalte er tidligere straffet, navnlig for overtrædelse af straffelovens § 191 og lov om euforiserende stoffer. Han er senest straffet med 2 måneders betinget fængsel ved Retten i Holbæks dom af 19. december 2013 for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Anbringender

Tiltalte har til støtte for sin påstand om frifindelse anført, at han ikke har haft forsæt til den momsunddragelse på 5.433.065 kr., som har fundet sted. Han blev – som landsretten også har lagt til grund – holdt uden for virksomhedens forhold, herunder indberetning af moms til SKAT. Han har således heller ikke haft kendskab til omfanget af momsunddragelsen.

Landsretten har lagt til grund, at han har accepteret en risiko for, at selskabet blev drevet med ham som direktør, uden at reglerne om afregning af moms blev fulgt. En accept af en sådan risiko kan imidlertid kun indebære, at der foreligger uagtsomhed fra hans side – ikke forsæt. Derfor skal han frifindes for anklagen om overtrædelse af straffelovens § 289 i overensstemmelse med byrettens dom.

Til støtte for den subsidiære påstand om formildelse har han anført, at der ved fastsættelsen af tillægsbøden ikke er taget hensyn til, at andre medvirkende allerede er straffet eller sigtet for samme forhold, og at der i øvrigt heller ikke er taget højde for, at han ikke har deltaget i den økonomiske vinding ved forbrydelsen. De samme forhold bør også begrunde en skønsmæssig nedsættelse af erstatningskravet mod ham, jf. erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1.

Anklagemyndigheden har anført, at Højesteret ikke kan efterprøve landsrettens bevisbedømmelse af spørgsmålet om forsæt, jf. retsplejelovens § 933, stk. 2, sammenholdt med § 912, stk. 1, nr. 4, modsætningsvis. Derimod kan Højesteret tage stilling til, om landsretten har anvendt forsætsbegrebet rigtigt, jf. Højesterets dom af 9. januar 2012 (UfR 2012.1101).

Landsrettens præmisser må forstås således, at landsretten ved bevisbedømmelsen har lagt til grund, at der foreligger forsæt i form af dolus eventualis i varianten positiv indvilligelse. Under de faktiske omstændigheder, som landsretten har lagt til grund, er det udtryk for en korrekt forståelse af forsætsbegrebet. Derfor er det med rette, at landsretten har konkluderet, at **Tiltalte** havde forsæt til overtrædelse af straffelovens § 289 om momssvig af særligt grov karakter.

Tiltalte har deltaget i organiseret "momskarussellsvig", hvorved der er sket unddragelse af et momsbeløb på 5.433.065 kr. Hertil kommer, at han tidligere er straffet. Efter praksis skal der udmåles en ubetinget frihedsstraf for forhold af denne karakter, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Sådanne særlige omstændigheder foreligger ikke i denne sag.

Der er tale om strafbare forhold, som er begået før den betingede dom af 19. december 2013, hvorved **Tiltalte** for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer blev idømt 2 måneders fængsel betinget. Der bør nu fastsættes en ubetinget fællesstraf på fængsel i 2 år, jf. straffelovens § 61, stk. 1.

Landsrettens bestemmelse om en tillægsbøde på 5.425.000 kr. er i overensstemmelse med retspraksis i en sag som den foreliggende, hvor der er tale om en momsunddragelse på 5.433.065 kr. Der er derfor ikke grundlag for at ændre denne del af dommen. Der er heller ikke grundlag for at ændre dommens afgørelse af erstatningsspørgsmålet.

Hvis der ikke har foreligget det fornødne forsæt, må forholdene – som det mindre i det mere – henføres under momslovens § 81, stk. 1, om groft uagtsomme overtrædelser af momsloven.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår spørgsmål om forsæt til overtrædelse af straffelovens § 289 om momssvig af særligt grov karakter, om strafudmåling og om erstatning.

Forsæt til momssvig af særligt grov karakter

Som anført i bl.a. Højesterets dom af 9. januar 2012 (UfR 2012.1101) kan Højesteret ikke efterprøve den konkret foretagne bevisbedømmelse vedrørende skyldsspørgsmålet. Højesteret kan imidlertid tage stilling til, om landsretten har anvendt forsætsbegrebet rigtigt, og om de faktiske omstændigheder, som er lagt til grund af landsretten, herunder vedrørende

Tiltaltes subjektive forhold, kan begrunde, at der foreligger forsæt.

Landsretten har lagt til grund, at **Virksomhed ApS** blev oprettet med **Tiltalte** som direktør, og at han var i banken og fik en bankkonto, som han kunne disponere over. Virksomheden fik hjemadresse hos ham, men i øvrigt blev han holdt uden for virksomhedens forhold, herunder

indberetning af moms til SKAT. Dog holdt **Tiltalte** sig ikke helt ude af forholdene vedrørende selskabet, men stillede spørgsmål og fik forelagt enkelte udenlandske fakturaer, ligesom han talte med et par leverandører. Flere af de svar, han fik af selskabets reelle stifter, **Person 1**, var henholdende, og generelt måtte han efterspørge oplysninger om selskabets forhold. Landsretten har endvidere lagt til grund, at **Tiltalte** ikke kan have været helt uvidende om det passerede, og at han har accepteret risikoen for, at selskabet blev drevet med ham som direktør, uden at reglerne om afregning af moms blev fulgt. På dette grundlag har landsretten fundet, at han havde det fornødne forsæt, og derfor anset ham for skyldig.

Landsrettens præmisser må forstås således, at **Tiltalte** indså, at det var muligt, at selskabet blev anvendt til momsunddragelse i et omfang som det, der fandt sted, og at han accepterede denne mulighed for det tilfælde, at det faktisk forholdt sig på denne måde. Landsretten har således fundet, at **Tiltalte** havde forsæt i form af dolus eventualis (positiv indvilligelse). Selv om betingelserne for forsæt i denne form ikke er kommet klart til udtryk i landsrettens præmisser, finder Højesteret, at landsretten har anvendt forsætsbegrebet korrekt, og at bevisresultatet kan begrunde, at der foreligger forsæt.

Højesteret tiltræder herefter, at **Tiltalte** er skyldig i overtrædelse af straffelovens § 289.

Strafudmåling

Der er tale om momsunddragelser af betydelige beløb som resultat af organiseret svindel med flere medvirkende aktører, der løbende og systematisk har misbrugt momsreglerne til "momskarusselsvig" under brug af flere "skraldespandsselskaber". Højesteret finder, at ubetinget frihedsstraf under disse omstændigheder bør være udgangspunktet ved strafudmålingen.

Landsretten har lagt til grund, at **Tiltalte** har haft en beskeden rolle i selskabet og ikke har medvirket aktivt. Som direktør for et "skraldespandsselskab" har han dog udfyldt en nødvendig og ikke uvæsentlig rolle som led i den begåede kriminalitet. Disse forhold bør afspejles i strafudmålingen, herunder udmålingen af tillægsbødens størrelse.

Straffen skal fastsættes som en fællesstraf med den betingede straf for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, som blev idømt ved Retten i Holbæks dom af 19. december 2013. På

baggrund af det anførte fastsætter Højesteret fællesstraffen til fængsel i 1 år og 8 måneder, jf. straffelovens § 61, stk. 1. Heraf skal 6 måneder fuldbyrdes, mens resten af fængselsstraffen ikke fuldbyrdes, hvis **Tiltalte** overholder de betingelser, der er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 58, stk. 1, jf. § 56, stk. 1.

På baggrund af det anførte fastsætter Højesteret endvidere tillæggsbøden til 2.700.000 kr., svarende til halvdelen af normalbøden ved momsunddragelser af den omhandlede størrelse, jf. straffelovens § 50, stk. 2.

Erstatning

Tiltalte er skyldig i overtrædelser af straffelovens § 289 om momssvig af særligt grov karakter. Derfor finder Højesteret, at han med rette er anset for erstatningsansvarlig for det afgiftstab, som blev påført SKAT ved disse forbrydelser. Betingelserne for at lempe erstatningsansvaret i henhold til erstatningsansvarslovens § 24 er ikke opfyldt.

Sagsomkostninger

Efter omstændighederne, herunder behovet for afklaring af spørgsmålet om strafudmålingen, skal statskassen betale sagens omkostninger for Højesteret.

Thi kendes for ret:

Tiltalte straffes med fængsel i 1 år og 8 måneder, hvoraf 6 måneder skal fuldbyrdes. Den resterende del skal ikke fuldbyrdes, hvis **Tiltalte** inden for en prøvetid på 2 år fra denne dom ikke begår strafbart forhold.

Tiltalte skal betale en tillæggsbøde på 2.700.000 kr. med en forvandlingsstraf af fængsel i 60 dage.

Bestemmelserne i landsrettens dom om erstatning og sagsomkostninger stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

--oo0oo--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 19. august 2015.

kontorfuldmægtig